

Tidlig innsats er nøkkelen

For mange barn og unge faller utenfor. For mange går glipp av tilstrekkelig utdanning og kommer seg ikke inn i arbeid og samfunnsdeltagelse. Dette gir helseutfordringer for resten av livet, sa helsedirektør Bjørn Guldvog i sin årlige helsetale 23. februar, og tok til orde for tidlig innsats mot ungt utenforskap.

Én av fem fullfører ikke videregående skole, og om lag én av ti faller helt utenfor både skole- og arbeidsliv. Dette har vært nesten uendret de siste 20 årene. Ungdom mellom 16 og 19 år sover i snitt to timer mindre enn anbefalt.

– Dette er alarmerende, fordi søvn er ekstremt viktig både for den fysiske og psykiske helsen, sa helsedirektøren.

FOTO: REBECCA RAVNEBERG, HELSEDIRKTOARATET.

Ungdom melder om psykiske symptomer og lav selvfølelse. Flere familier er blitt fattige. Sosial ulikhet disponerer for sykdom og utenforskap.

– Det handler om å sette inn riktig innsats til riktig tid for å kunne avbryte og endre skadelige livsmønstre, sa Guldvog.

Han peker på utdanning som den viktigste mekanismen for å utjevne sosiale forskjeller. Dersom fattige barn og unge mestrer og gjennomfører utdanning, er sjansen større for at de lykkes på arbeidsmarkedet og kan bygge en trygg fremtid for seg selv og sine barn.

– Sosial nød og fattigdom går ofte i arv. Mitt poeng er at dette mønsteret kan brytes dersom storsamfunnet legger til rette for det, fortsatte Guldvog.

I NAVs nyeste statistikk er det 13 046 uføre mellom 20 og 29 år. Tallet er doblet de ti siste årene. Blant uføre under 39 år har 60 prosent psykiske lidelser og adferdsforstyrrelser.